

Oikeustapauskokoelma

Asia C-438/16 P

**Euroopan komissio
vastaan
Ranskan tasavalta ja IFP Énergies nouvelles**

Muutoksenhaku – Valtiontuki – Ranskan toteuttamat tukiohjelmat – Rajoittamaton valtiontakaus, jonka Institut français du pétrole (IFP) sai, koska sille myönnettiin teollista ja kaupallista toimintaa harjoittavan julkisen laitoksen (EPIC) asema – Päätös, jossa todetaan, että kyseinen toimenpide ei osittain ole valtiontukea ja että se on osittain sisämarkkinoille tietyin edellytyksin soveltuvaa valtiontukea – Tukiohjelman käsite – Olettama edun olemassaolosta – Todistustaakka ja näyttökynnys

Tiivistelmä – Unionin tuomioistuimen tuomio (viides jaosto) 19.9.2018

- Valtiontuki – Komission suorittama tutkinta – Tukiohjelman tutkiminen kokonaisuudessaan – Hyväksyttävyyys*
(SEUT 107 artiklan 3 kohta ja SEUT 108 artikla)
  - Valtiontuki – Komission suorittama tutkinta – Tukiohjelma – Käsite – Yrityksen muuntaminen teollista ja kaupallista toimintaa harjoittavaksi julkiseksi laitokseksi – Luokitteleminen yksittäiseksi tueksi*
(SEUT 108 artikla; neuvoston asetuksen N:o 659/199 1 artiklan d ja e alakohta)
  - Valtiontuki – Käsite – Arviointiperusteet – Kumulatiiviset edellytykset*
(SEUT 107 artiklan 1 kohta)
  - Valtiontuki – Käsite – Edun myöntäminen tuensaajille – Valtiontakauksen myöntäminen sellaiselle yritykselle, johon ei sovelleta tavanomaisia saneeraus- ja selvitystilamenettelyjä – Näyttö edun olemassaolosta olettamalla siitä, että kyseisen yrityksen taloudellinen tilanne on parantunut – Tämän olettaman kumoaminen*
(SEUT 107 artiklan 1 kohta)
  - Valtiontuki – Käsite – Edun myöntäminen tuensaajille – Valtiontakauksen myöntäminen sellaiselle yritykselle, johon ei sovelleta tavanomaisia saneeraus- ja selvitystilamenettelyjä – Komissiolla oleva näyttötaakka edun olemassaolosta – Arviointi kaikkien merkityksellisten seikkojen perusteella – Etu, joka konkretisoituu kyseisen takauksen saavan yrityksen ja sen toimittajien ja asiakkaiden välisissä suhteissa – Edellytykset*
(SEUT 107 artiklan 1 kohta)
1. Ks. tuomion teksti.

(ks. 63 kohta)

2. Toimenpide, jolla ainoastaan myönnetään tietyille oikeushenkilölle teollista ja kaupallista toimintaa harjoittavan julkisen laitoksen (EPIC) asemaan kansallisen lainsäädännön nojalla liittyvä rajoittamaton ja implisiittinen valtiontakaus ja josta seuraa tällaisen takauksen myöntäminen kyseiselle toimijalle, ei muodosta SEUT 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun asetuksen N:o 659/1999 1 artiklan d alakohdassa tarkoitettua tukiohjelmää. On todettava, ettei tällainen toimenpide sisällä asetuksen N:o 659/1999 1 artiklan d alakohdassa tarkoitettulla tavalla ainuttakaan säännöstä, jonka perusteella voidaan myöntää yksittäisiä tukia. Sikäli kuin kyseisen toimijan muuttuminen EPICiksi voidaan luokitella valtiontueksi, se on tukiohjelman osana myönnettyä tukea, josta oli ilmoitettava, toisin sanoen asetuksen N:o 659/1999 1 artiklan e alakohdassa tarkoitettua yksittäistä tukea.

(ks. 66 ja 70 kohta)

3. Ks. tuomion teksti.

(ks. 108 ja 109 kohta)

4. Komissiolla on velvollisuus esittää näyttö SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun valtiontuen olemassaolosta. Erityisesti komission on toteutettava kyseisten toimenpiteiden tutkintamenettely huolellisesti ja puolueettomasti, jotta sillä on tuen olemassaolon ja mahdollisesti sen yhteismarkkinoille soveltumattomuuden tai sääntöjenvastaisuuden toteavaa lopullista päätöstä tehdessään käytettävissään mahdollisimman kattavat ja luotettavat tiedot. Komissio voi kuitenkin tässä tutkinnassa vedota yksinkertaiseen olettamään, jonka mukaan implisiittisen ja rajoittamattoman valtiontakauksen myöntäminen teollista ja kaupallista toimintaa harjoittavan julkisen laitoksen (EPIC) asemassa olevalle yritykselle, johon ei sovelleta tavanomaisia saneeraus- ja selvitystilamenettelyjä, johtaa sen taloudellisen tilanteen paranemiseen alentamalla kustannuksia, jotka tavallisesti rasittavat sen talousarviota. Näin ollen olemassa olevia tukia koskevan menettelyn yhteydessä on tällaisesta takauksesta sen saajayritykselle koituvan edun osoittamiseksi riittävää, että komissio osoittaa tällaisen takauksen olemassaolon sellaisenaan, eikä sen tarvitse osoittaa, mitä todellisia vaikutuksia takauksella on sen myöntämisestä alkaen.

Vaikka pitääkin paikkansa, että tällainen olettaja on pelkästään yksinkertainen olettaja ja siten kumottavissa, se voidaan kumota ainoastaan sikäli kuin on näytetty toteen, että kun otetaan huomioon se taloudellinen ja oikeudellinen yhteys, johon kyseinen EPIC-asemaan liittyvä takaus liittyy, on uskottavaa, ettei kyseinen EPIC ole saanut menneisyydessä eikä tule saamaan tulevaisuudessa minkäänlaista todellista taloudellista etua tästä takauksesta. Pelkästään se seikka, että tällaisen takauksen saaja ei ole menneisyydessä saanut todellista taloudellista etua EPIC-asemastaan, ei sinällään riitä kumoamaan olettamaa edun olemassaolosta.

(ks. 110, 111, 117 ja 118 kohta)

5. Teollista ja kaupallista toimintaa harjoittavan julkisen laitoksen (EPIC) asemaan liittyvään takaukseen liittyvästä yksinkertaisesta olettamasta, johon komission voi nojautua SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun valtiontuen olemassaolosta suorittamassaan tutkinnassa, on todettava, että vaikka kyseisen olettamien olemassaolo on nimenomaisesti tunnustettu ainoastaan niiden suhteiden osalta, joita EPIC:llä on pankki- ja rahoituslaitoksiin, ei voida kuitenkaan poissulkea mahdollisuutta siitä, että tällaista olettamaa voidaan periaatteessa soveltaa EPICin muihin suhteisiin ja muun muassa niihin suhteisiin, joita sillä on toimittajiinsa ja asiakkaisiinsa.

Tästä ei kuitenkaan seuraa sitä, että mainittu olettaja voitaisiin automaattisesti ulottaa koskemaan EPICin suhteita toimittajiinsa ja asiakkaisiinsa ilman, että on tarpeen tutkia ensin, onko etu, jonka tämä laitos voi tästä saada, samankaltainen kuin se etu, jonka kyseinen laitos saa suhteissaan pankki- ja

rahoituslaitoksiin, kun otetaan huomioon ensiksi mainittujen toimijoiden käyttäytyminen. Teollista ja kaupallista toimintaa harjoittavan julkisen laitoksen (EPIC) asemaan liittyvään takaukseen liittyvä yksinkertainen oletama perustuu hypoteesiin, jonka mukaan EPIC saa tai voi saada asemaansa liittyvän takauksen johdosta rahoitusmarkkinoilla yleisesti saatavilla olevia edullisemmat rahoitusehdot. Mainitun oletaman soveltaminen EPICin suhteisiin toimittajiinsa ja asiakkaisiinsa on siten perusteltua ainoastaan sikäli kuin tällaisia edullisempia ehtoja esiintyy myös sen suhteissa viimeksi mainittuihin toimijoihin kyseisillä markkinoilla.

Tästä seuraa, että kun komission tarkoituksena on soveltaa mainittua oletamaa, sen on tutkittava se taloudellinen ja oikeudellinen yhteys, johon markkinat, joita kyseiset suhteet koskevat, kuuluu. Komission on erityisesti varmistettava, onko hypoteesi, joka koskee vastaavaa etua kuin EPICin ja pankki- ja rahoituslaitosten välisissä suhteissa ilmenevä etu, perusteltu kyseisten markkinoiden toimijoiden käyttäytymisen perusteella.

(ks. 139 ja 149–151 kohta)